

Abstrakt

Práce analyzuje literárně a feministicky zaměřené články Pavly Moudré, které publikovala v časopisech *Ženská revue*, *Ženské listy*, *Ženský obzor* a *Ženský svět*. Součástí práce je kompletní bibliografie autorčiných textů uveřejňovaných v těchto periodikách, v popředí pak stojí ty spojené s literaturou a „ženskou otázkou“. Analýza postihuje názory publicistky v jejích souvislostech s mírovým hnutím, ochranou zvířat, protialkoholním hnutím a spiritualismem. Ve všech zmíněných oblastech se Moudrá angažovala jako propagátorka duchovních hodnot, směřujících k duchovní obrodě lidstva, a tomuto účelu podřídila rovněž svoji publicistiku. Snažila se jak tematizovat konkrétní sociální problémy, svědčící o úpadku lidské morálky, tak psát obecnější, metaforičtější úvahy silně inspirované teozofickým hnutím. To se odrazilo ve způsobu, jakým vnímala literaturu: hodnotila především autorský záměr, který by mohl poskytnout pozitivní vzor pro čtenáře. Básníka, tedy spisovatele a umělce obecně, považovala za bytost blízkou bohu a mající schopnost vidět více než průměrný člověk. Za blízkou bohu považovala Moudrá rovněž ženu: tento vztah byl dán „přirozeným úkolem“ ženy, tedy mateřstvím jako darováním života a utvářením nového člověka. Feministka činila rozdíl mezi ženskými a mužskými vlastnostmi: ženství, založené na koncepci „das ewig Weibliche“, spojovala s láskou, mírem, tichostí, mužství často s násilím, ale rovněž intelektem a aktivitou. V několika textech je patrný posun od chápání mužství a ženství jako charakteristik vázaných na biologické pohlaví k vnímání jich jako prvků, které se s různou intenzitou mohou objevit u představitelů obou pohlaví. Jakkoli v konkrétním článku Moudrá tyto pojmy nazírá, je vždy přesvědčena, že v současnosti vládne mužský prvek, což v budoucnu musí být překonáno: ženství a mužství se musí nacházet v rovnováze, anebo musí převládnout ženský prvek.

Názory Pavly Moudré byly silně inspirovány mnohými debatami, probíhajícími v českém, rakouském a evropském prostředí. V diplomové práci poukazuje autorka na nejdůležitější z nich: jak na ty, na které se publicistka přímo odvolává, tak i na ty obsažené v textech implicitně.